

“En termes catalanistes no es pot dir que estiguem millor que fa quatre anys”

El primer secretari del PSC, Miquel Iceta (Barcelona, 1960) analitza els resultats de les eleccions andaluses, el canviant panorama polític estatal i les pròximes cites electorals a Catalunya.

Susana Díaz ha tret els mateixos diputats que fa quatre anys però ara el PSOE és el partit més votat. El mèrit és haver aguantat l'entrada de noves formacions?

—Crec que el mèrit és haver demostrat que es pot fer una política diferent contra la crisi. El que ha condicionat més el resultat és això: el contrast entre una política de manteniment de l'estat del benestar o les retallades del Govern Rajoy. Ara, és veritat que, en un context d'entrada de nous partits, mantenir el nombre de diputats demostra la fortalesa i la solidesa d'un lideratge com el de Susana Díaz.

—Quina ha estat la seva “política diferent” contra la crisi? Perquè el fantasma de la corrupció pel cas dels ERO també planava sobre la seva política...

—Crec que a Andalusia hi ha la convicció que, en el cas dels ERO, no hi ha hagut la voluntat d'organitzar una trama ni per part d'en Chaves ni d'en Griñán. Que s'hagi pogut produir alguna desviació o alguna irregularitat no s'atribueix al PSOE o al Govern de la Junta en el seu conjunt. Ni als seus màxims dirigents. Crec que els ciutadans tenen una idea clara del que ha passat i no fan d'això una condemna global a un projecte polític.

—Quina ha estat la “política diferent” contra la crisi que ha fet Díaz?

—Sobretot que no ha cedit davant la solució fàcil de retallar-ho tot. A Andalusia s'ha fet un esforç per mantenir el servei públic de sanitat molt diferent del que s'ha pogut fer a Madrid o a València. I els ciutadans això ho valoren. I no creuen que la sortida de la crisi sigui majors desigualtats, major desprotecció i renúncia a l'estat del benestar. Aquest ha estat el factor clau.

—Els socialistes catalans coneixen millor Ciutadans que els socialistes andalusos. Què recomanaria a Susana Díaz en el seu tracte amb el partit d'Albert Rivera?

—Coneixem bé Ciutadans aquí. No sé si coneixem tan bé el que està esdevenint Ciutadans en la seva projecció en el conjunt d'Espanya. Així com aquí Ciutadans havia tingut un ADN molt basat en la lluita contra l'independentisme i contra el nacionalisme, en el conjunt d'Espanya s'està concentrant més en la configuració d'un centre-dreta liberal. Per tant, és un pèl diferent. Ara, crec que tots hem de reconèixer que anem a un món de més pluralitat política, més fragmentació i, per tant, de més necessitat de diàleg i d'acords. Per tant, això és predicable sobre Andalusia però també sobre qualsevol altra comunitat autònoma i el conjunt d'Espanya. Probablement el 24 de maig serà la confirmació definitiva que hi haurà un panorama que exigirà dels partits més capacitat de diàleg i d'acords, si es volen constituir, com nosaltres volem, governs estables i governs sòlids.

—**En el cas d'Andalusia, convé un govern estable amb Ciutadans, amb Podem, Izquierda Unida...?**

—Amb Izquierda Unida no fan majoria absoluta. Si no, la reedició del pacte que tenien hauria estat, probablement, el més natural. Crec que la voluntat de la presidenta és un govern sense majoria garantida i amb un procés de diàleg i acords amb totes les forces. I crec que és lògic. Perquè avui ella se sent més forta que en la legislatura anterior —tot i tenir el mateix nombre de diputats—, però també perquè sap que difícilment —almenys fins a les generals— hi haurà cap partit que vulgui cap acord estable.

—**Per què?**

—Perquè un dels avantatges dels partits nous és que són nous i no tenen cap hipoteca, en el sentit que no han tingut mai acció de govern ni tampoc cap procés de suport a un o altre dels grans partits. Dubto que vulguin renunciar a aquest avantatge, ni que sigui relatiu, abans de les eleccions generals. Després, probablement, tothom s'haurà de decantar en un o altre sentit.

—**Potser esperen vostès el contrari: que, fins a les eleccions, els nous partits (Podem i Ciutadans) pressionin el govern de Díaz en un sentit o en un altre.**

—Crec que tots els partits, d'aquí a les generals, el que faran és extreure les diferències i el seu propi paper i no voldran aliances que puguin ser utilitzades.

“Al PSC no he conegut mai ningú més catalanista que jo”

Per exemple: si ara pactessin amb el PSOE, el PP els dirà que són submarins socialistes. I a l'inrevés. Per tant és lògic que no vulguin lligar-se en un pacte estable. Potser el 24 de maig ja serà una miqueta diferent, perquè després ja no estarem parlant d'una autonomia sinó de tretze autonomies. Madrid i València dependran molt de l'actitud d'aquests partits i serà més difícil que s'abstinguin de prendre posició.

—**No es podran quedar al marge?**

—Estic convençut que, tant a Madrid com a València, hi haurà la possibilitat de canviar els governs del PP. Això és una missió que, sobretot, li tocarà d'encapçalar al PSOE, però amb el concurs d'altres forces. Àngel Gabilondo o Ximo Puig podran ser presidents però això requerirà el suport d'altres partits i d'aquesta manera demostraran si realment estaven per fer una alternativa al PP o no.

—**Què és més important a l'Estat? Treure la dreta del poder o allunyar del poder fenòmens polítics nous?**

—Sobretot donar una alternativa. Hem de fer una alternativa de progrés i de reformes. A Espanya necessitem reformes econòmiques, socials, polítiques i institucionals que veig al PP incapaç de fer. Per tant s'hauran de fer amb una aliança que encapçali el PSOE amb les forces que vulguin col·laborar.

—**Quan parla de reformes institucionals també pensa en Catalunya?**

—Estic parlant de moltes reformes. Per exemple, l'anul·lació de la reforma laboral. Però una reforma constitucional per resoldre la qüestió territorial, també. Crec que el projecte socialista per a les generals serà una agenda de reformes, que serà una alternativa progressista al que ha fet el PP però que, per verificar-se, requerirà l'acord d'altres forces polítiques. I es veuran obligades a triar si volen la continuïtat, maquillada, del PP o una alternativa progressista encapçalada pel PSOE.

—**Això dependrà dels resultats de les eleccions espanyoles. No creu que el bipartidisme espanyol s'està trencant?**

—Crec que els dos principals partits espanyols ho continuaran sent. El que passa és que no podran proporcionar, l'un a l'altre, una alternativa en solitari. Requeriran acords amb altres. Per tant, el que potser s'acabarà és el bipartidisme estricte, radical: o governa el PP o governa el PSOE.

—**L'alternança?**

—Crec que podrà haver-hi alternança però haurà de ser govern del PP amb ajuda d'algú o govern del PSOE amb ajuda d'algú. Això és el que veurem probablement després de les generals.

—**Les enquestes donaven a Podem més diputats dels que ha tret a les eleccions andaluses. És una bombolla de la indignació?**

—És molt aviat per dir-ho. És veritat que ells esperaven més i la seva estratègia té aquest problema: per a ells, el canvi és que ells guanyin i, si no guanyen, han perdut. Crec que és impensable que Podem pugui ser una alternativa de govern a Espanya amb només un 15 per cent de vots a Andalusia. Per tant, la realitat els obligarà a replantejar la seva estratègia. Per a ells el canvi implicava la seva victòria clara. I no crec que això es produeixi com no s'ha produït a Andalusia. Podem, que evidentment està fent un paper que el pot portar a substituir IU i anar més enllà, haurà de comportar-se com un partit que haurà de decidir si vol ser un partit a l'esquerra del PSOE, en confrontació o en col·laboració amb el PSOE.

—**Centrem-nos en Catalunya i el PSC: li sap greu que hi hagi militants i diputats que s'hagin desvinculat del PSC per formar MES-Moviment d'Esquerres?**

—Em sap greu perquè m'hauria agradat que poguessin continuar compartint un projecte polític, però entenc perfectament que els que pensen que el futur de Catalunya ha de venir marcat pel procés independentista hagin iniciat un procés d'acostament a ERC. Per tant respecto molt la seva opció. Jo, si fos independentista, probablement també hauria picat a la porta d'ERC fa temps.

—**El PSC ha perdut l'ànima catalanista?**

—No. Jo sempre he negat la teoria de les dues ànimes i sempre dic que al PSC hi ha tantes ànimes com afiliats... Però no, no. Al PSC continua havent-hi gent molt catalanista. Jo, de fet, en el PSC no he conegut mai ningú més catalanista que jo. Però hi ha gent de sensibilitats molt diverses. I el president del partit és l'Àngel Ros, que havia compartit plantejaments amb alguns dels que han marxat. El PSC continua sent un partit catalanista però un partit molt obert a moltes sensibilitats. El que no és és un partit independentista. I això explica per què ara molta gent que no veu factible el federalisme o troba que el federalisme que estem en condicions de construir no és el seu, s'hagi apropat a les posicions d'ERC.

—Per què diu que no coneix ningú més catalanista que vostè al PSC?

—No m'he trobat ningú que em digui "sóc més catalanista que tu". No sé què voldria dir això. M'he trobat gent que és independentista, però gent que sigui més catalanista que jo, no. Estic convençut que les posicions que defenso són les millors per defensar els interessos de Catalunya. Ara, potser a diferència d'altres, reconec que d'altres poden tenir posicions diferents per Catalunya que no són les meves. Però nego que, per ser catalanista, un hagi de ser independentista. L'únic que faria això és reduir el nombre de catalanistes a Catalunya, cosa que no crec que sigui una bona operació política. El temps ens permetrà jutjar amb més objectivitat si, el procés pel qual alguns pensaven que, radicalitzant-se, aconseguien que Catalunya estigués millor, ha estat un procés encertat o no. El balanç, a hores d'ara, no valida gaire la seva teoria. Si el que ha passat a Catalunya és que, en quatre anys, no hem aconseguit ni una nova competència ni més recursos ni nous projectes; si el que hem aconseguit en aquest temps és que s'hagi estimulat el creixement de partits com Ciutadans, no sé, si en termes catalanistes, avui és pot dir que estem millor que fa quatre anys. Ho dubto.

—El PSC no és independentista. Li fa res que, per aquesta raó, els situïn en un bloc unionista?

—Si jo als independentistes els digués separatistes, ells a mi em podrien dir unionista. Però si jo els dic independentistes, ells m'haurien de dir federalista.

—El federalisme té esperances en el govern espanyol que surti de les properes eleccions generals?

—Sí, però no només en el govern, sinó en el mateix canvi d'escenari de l'Estat. Precisament, en els últims temps, un dels elements de la nostra política ha estat demanar-li al president Mas que no convoqués eleccions abans de les generals, perquè pensàvem que això donava un marge de negociació molt gran. Lamentablement sembla que no ens farà cas. Però estem convençuts que la pròxima legislatura obrirà les portes a una reforma de la Constitució. I diria que això passarà amb independència del govern que hi hagi. Mentre no hi hagi majoria absoluta del PP, la porta estarà oberta. I si hi ha una cosa que descarto és una nova majoria absoluta del PP.

—Primer vénen les municipals. Podran fer tantes llistes com fa quatre anys?

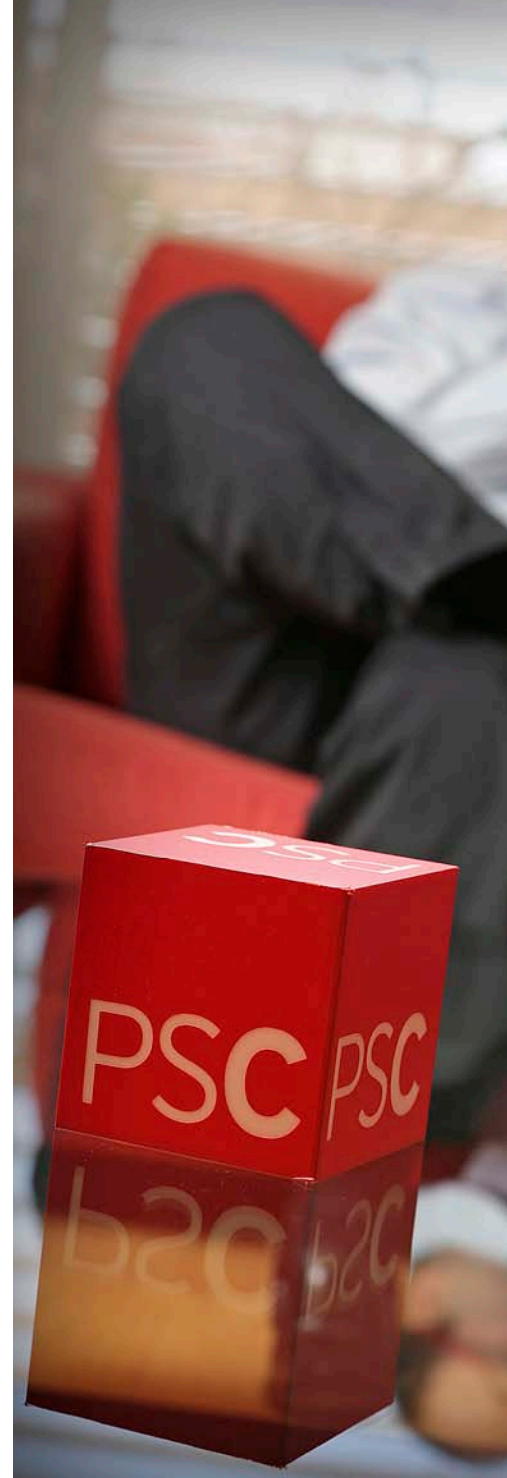
—Probablement, no. Hi ha dos problemes d'origen divers que es barregen. Un, la marxa de gent del PSC ens ha privat de potència política en determinats entorns. Però hi ha una altra raó. L'altre dia llegia que també CiU presentarà menys llistes que a les eleccions anteriors. Probablement costa més trobar gent que es vulgui dedicar a la política en un entorn en el qual la política té una imatge tan deteriorada. Entre una cosa i una altra, probablement farem menys llistes, tot i que estem treballant perquè no sigui així i puguem presentar-nos al màxim de llocs possibles. El que sí que aconseguirem és que el 90 per cent de catalans pugui triar una candidatura o del PSC o una candidatura de progrés amb algun lligam amb el PSC.

—És problema d'imatge deteriorada de la política o de polarització de posicions arran del procés sobiranista?

—Les dues coses. Potser per això ens afecta més que a altres. Però les dues coses volen dir que s'han de tenir presents totes dues. Per a nosaltres, la pèrdua de companys que eren referències territorials en determinats llocs ens priva de fer llistes en aquells llocs.

—Però la imatge de la política està més deteriorada que fa quatre anys?

—Sí, sens dubte. Aquests darrers quatre anys han estat molt molt salpebrats per casos de corrupció i la majoria tenen

molt poc a veure amb la política municipal —són de política general—, però hi ha hagut un deteriorament de la imatge de la política.

—Les enquestes que han sortit sobre intenció de vot a l'Ajuntament de Barcelona els donen entre cinc i nou regidors. Perdrien entre dos i sis regidors en la ciutat que havia estat nau capitana durant 32 anys. A Barcelona l'afecta més el procés sobiranista o l'aparició de noves opcions?

—A Barcelona ens afecten aquests aspectes però també un altre: crec que

JORDI PUJOL

hi ha un interès a intentar limitar les opcions a Trias o Colau. Crec que és un intent interessat. Han volgut presentar la batalla de Barcelona com una batalla entre aquestes dues possibilitats i això beneficia a aquestes dues opcions i perjudica totes les altres. Però crec que, afortunadament, Barcelona té més tria que la possibilitat entre Trias i l'Ada Colau. A en Trias li va molt bé que l'alternativa única sigui Ada Colau perquè això garanteix que guanya ell; i a l'Ada Colau li va molt bé aparèixer com a alternativa a Trias perquè això limita les possibilitats d'altres forces

progressistes que, probablement, tenen més cultura de govern.

—**Les enquestes de cara al 27-S també pronostiquen una davallada —de 20 a 10-11, segons *El Periódico*— a pesar d'una davallada del bloc del sí de 3 o 4 diputats.**

—Sí, ara entre CiU i nosaltres hi ha una diferència de 30 diputats. Segons aquesta enquesta, la diferència seria de 20. Lamentablement no és gràcies a una pujada del PSC sinó a una davallada encara més gran de CiU. Crec que les enquestes estan evidenciant que el procés que havia de portar a la independència, no només no ens porta cap a la independència sinó a una fragmentació i una polarització. I probablement escenaris d'ingovernabilitat. Però això és el que diuen les enquestes. També s'ha demostrat a les eleccions andaluses que les enquestes són capaces de detectar corrents de fons però no de calibrar exactament el just pes de cada força política. Nosaltres aspirem a uns resultats millors que els que diuen les enquestes. En tot cas, l'escenari que apunten no devia ser l'objectiu que buscaven els partits que han endegat un procés que ara no són capaços de conduir.

—**El fet és que aquesta enquesta revela que el federalisme continua baixant tot i que el bloc independentista-sobirania retrocedeix 3 o 4 diputats.**

—Les enquestes diuen que els partits que puguen són Podem, Ciutadans i la CUP. Per tant, puja un partit com Podem que no m'atreveixo a definir —no m'hi atreveixo perquè no ho sé i no voldria ser injust—; Ciutadans que, en tot cas, s'ha definit per la seva hostilitat contra el procés i, fins i tot, amb la idea de nacionalisme o catalanisme; i la CUP, que és independentista. Hi ha de tot. Però ningú no té força suficient per impulsar per si mateix una agenda política. El dia 27 de setembre és un dia importantíssim però estic realment encuriosit per veure com anirà el dia 28.

—**No seran unes plebiscitàries?**

—No, això en cap cas. Això ho sap tothom i, més que ningú, aquells que ho defensen. Primer, perquè d'eleccions plebiscitàries no n'hi ha; segon, perquè, fins i tot, els que deien que havien de ser plebiscitàries ho deien en l'escenari d'una llista conjunta que

no es produirà. Per tant, en fi... Era una més de les etiquetes: transició nacional, dret a decidir, eleccions plebiscitàries. En què ha quedat tot això? Haurem de dir tots la veritat. I la veritat és que no hi ha una solució unilateral al problema que ara s'està plantejant entre Catalunya i la resta d'Espanya. El que hi haurà serà una solució, si són capaços de forçar una negociació i que, per tant, no serà plenament satisfactòria ni per a uns ni per a altres. Però hi ha hagut qui ha defensat que una solució unilateral ho resoldria tot. Són aquests els que avui han de donar més explicacions de per què les coses no han anat com deien.

—**Es va celebrar un procés participatiu el 9 de novembre.**

—Allò va servir perquè la gent que volia expressar-se ho pogués fer. Des d'aquest punt de vista va ser un procés de participació que no es pot menystenir però també va demostrar que, ara per ara, la independència no és majoritària entre els catalans. El procés trontolla per aquí. Perquè després de mesurar les seves forces han vist que no eren tantes com es pensaven.

—**Si el 28 de setembre, l'endemà de les eleccions, han obtingut majoria les forces independentistes, la lectura serà que sí que han estat unes plebiscitàries.**

—Què faran?

—...

—No ho sé. Diuen que faran una declaració de sobirania. Que jo recordi ja se'n va fer una a principis del 2013. Als federalistes ens examinen dia sí dia també de com s'arriba al federalisme i nosaltres tenim una resposta —amb una majoria que faci una reforma constitucional a Espanya— i, en canvi, als independentistes no se'ls pregunta mai com s'arriba a la independència.

—**El full de ruta l'expliquen: una declaració de sobirania, un procés constituent i un referèndum...**

—Però això, ho sento, no és veritat. La independència s'aconsegueix quan te la reconeix algú. Si aconseguies que l'endemà la senyora Merkel o el senyor Obama et reconegui com a país independent, ja està. I si no, no. Torno al mateix: mai una declaració unilateral, per ella mateixa, et fa independent.

Àlex Milián